

SECRETARIAT DE LES INSTITUCIONS ESCOLARS
DE L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA

Número 29 - segona època - Abril 2000

PAPIERS

del secretariat

Què és el que volem?

**Participació, implicació,
compromís...**

D'on neix l'interès per alguna cosa? D'on neix la motivació? Sense interès, sense motivació pot haver-hi participació?

Potser la manca d'objectius clars i compartits del professorat pot desmotivar un alumnat pendent de la immediatesa de l'entorn.

Jordi Serrano, a l'entrevista, ens dóna pistes i il·lumina alguna via possible. Ens hem dit moltes vegades que volem ciutadans i ciutadanes cívics i participatius, lliures i democràtics, amb sentiments i sensibilitats, amb imaginació i iniciativa, defensors de bondat i solidaris amb els altres... Quantes vegades ens diem i ens repetim el que hauria de ser i no és, el que voldríem i no tenim? Quantes vegades la conversa esdevé queixa i desànim? La conseqüència n'és, probablement, la inhibició. Com fer-ho per mantenir els ànims desperts, les ments il·lusionades i els cors esponjats? L'interès neix per l'atenció manifesta, per sentir-se escoltats i entesos, donar oportunitats de diàleg, d'acabar el que s'ha començat, d'interessar-se per la persona de l'alumne amb un «com has dormit?» o «et veig ensopit!». La comprensió del fracàs i el reconeixement de l'èxit... fan néixer la confiança en l'altre, i la complicitat es converteix en exigència. I es guanya en autoritat. Perquè l'autoritat es guanya, no es té.

L'alumne que sap que és –ell o ella– únic i única i irrepetible, protagonista d'un projecte compartit, se sent cridat a dir i a manifestar, a fer i a intervenir per aconseguir el que, entre tots, s'ha proposat. Però, els qui ens diem adults, els ho deixem fer?

parlem de:

2 Entrevista.

Jordi Serrano

4 Una experiència al Senegal.

5 La participació: un valor de la democràcia.

EP Olot

Barri de la Mina

EP Moià

EP Calassanci

9 Claverol, l'alta muntanya a l'abast.

Toni Barranco

No poden participar perquè no se'ls deixa

Parlem amb Jordi Serrano.

Jordi Serrano neix a Sabadell. És llicenciat en història. Director de la Fundació Ferrer i Guàrdia. President de l'escola lliure «El Sol» de formació en el treball del voluntariat. Comentarista polític en el 9 Nou del Vallès Oriental i al canal 50 de TV. Exvicepresident del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya. Ha dirigit l'estudi sobre la participació de la joventut en la societat, per encàrrec de la Secretaria General de Joventut de la Generalitat de Catalunya.

Quina finalitat té l'estudi sobre la joventut fet per la Fundació Ferrer i Guàrdia?

Des de la Fundació fem una mirada, sense prejudicis, sobre la societat, en el sentit de defensar la ciutadania activa i la implicació. Les anàlisis parteixen d'una reflexió intel·lectual i d'un estar en el dia a dia intentant de promoure actituds cíviques i de compromís entre els joves. Vint-i-cinc anys després de la transició, ens va semblar bé de fer un diagnòstic des del lliurepensament.

Definiu el terme participació?

Un equip d'estudi molt plural ideològicament vam intentar definir que és això de la participació. Hem entès com a participació moltes coses. Des de la participació econòmica, social o laboral fins a la participació política, electoral, institucional, associativa. L'associativa obre un ampli ventall d'àmbits possibles on es pot entendre la participació. A Catalunya hi ha una ampla oferta participativa. Uns 80/90.000 adolescents i joves s'eduquen en activitats de lleure amb un projecte educatiu.

Si l'estudi és una anàlisi de la realitat, què es detecta?

La primera gran conclusió és que estem en una situació raonable de participació, tenint en compte d'on venim i on som però, molt per sota dels estàndards europeus. El que fa 25 anys s'esperava d'una nova ge-

neració educada en la democràcia, no s'ha produït perquè els fills reproduïen els esquemes de participació feble dels seus pares.

S'arrossega l'herència franquista?

Sí. Nosaltres diem que el país s'ha reproduït molt bé des

del punt de vista de les infraestructures: carreteres, hospitals, escoles... Això és indiscutible! Però tot el que fa referència a la cultura de la participació, del compromís amb l'entorn, amb el dia a dia... ja és una altra cosa. En el franquisme no hi havia ciutadans, sinó súbdits a una dictadura. Aquesta herència és una evidència intangible que està costant molt de canviar.

Acabat l'estudi, feu propostes concretes?

Tot i que alguns l'han titllat de pessimista –nosaltres creiem que és realista– és un estudi fet amb passió per la participació i no ens mantenim neutrals. Tot el que diem, és amb una voluntat de canvi per aconseguir una societat més participada. Apuntem molts elements concrets i per tant és molt fàcil de veure quina hauria de ser l'alternativa. Està fet amb la voluntat de ser una eina que doni pistes per millorar, ampliar i aprofundir la democràcia.

S'hi pot trobar un projecte, una utopia?

El que nosaltres critiquem és la despolitització. El franquisme considerava la política com una cosa negativa. La democràcia no ha fet gaire per donar-hi el valor que té, però no es pot caure en l'error de criticar-ho perquè no hi ha alternativa. La política és el noble art de la preocupació per l'esfera col·lectiva i per tant, la contrapartida és l'individualisme salvatge, l'egoisme. La preocupació pel col·lectiu és fer política i no amb grans discursos on tothom té la seva opinió, sinó en el dia a

dia. En el nostre entorn immediat és on podem provocar canvis en alguna direcció determinada, i perquè això es produeixi ha d'haver-hi valors que instiguin aquesta activitat. L'activitat ve determinada per una escala de valors que incorpora compromís, esforç, dedicació, perseverança... Tota una sèrie de valors que sembla que estiguin desprestigiats.

Participació és implicació?

Evidentment! El que ens preocupa és la participació democràtica en el dia a dia perquè és aquí on els ciutadans es poden sentir part d'una col·lectivitat i també part de la solució col·lectiva. I no per trobar la solució (amb majúscules) sinó aquella participació que es pot fer de dilluns a diumenge al barri, al poble, a la ciutat. En la mesura que això es produeix hi ha un salt qualitatiu de la ciutadania. Una societat democràtica només pot funcionar si una part molt important de la gent que la compon es comporta de manera democràtica i això no vol dir anar a votar o abstenir-se, sinó fer coses en les esferes properes on cadascú pot tenir-hi una implicació directa.

Com motivar els joves a la participació?

Cal dir que els joves no poden participar perquè no se'ls deixa. Quan un jove vol fer alguna cosa té molts impediments i dificultats, en aquest país. Al final de l'informe parlem d'obstacles. Uns, de més immaterials, tenen a veure amb els valors que es transmeten, quan algú pot dir: com és que fas de monitor si no et paguen? D'altres, són més tangibles: els joves no tenen espais per fer activitats, no tenen tot el suport econòmic de les institucions. Tenen reconeixement social, quan fan alguna cosa? Mai! Si no hi ha reconeixement social, la dificultat és molt forta.

Els adults tenen por de la participació dels joves?

I tant! Hi ha molta por d'una generació adulta molt poc formada, amb poc criteri, amb poca experiència democràtica, educada en la postguerra i que se sent amenaçada fins a extrems increïbles. Un altre aspecte important, em sembla, és que tenim una comunitat educativa, en general, molt desmotivada. Si els mestres no estan associats, no fan coses al seu barri..., poden transmetre el valor de la participació?

Per tant, falten models?

Sí! L'absència de models és de les coses més impressionants que estan passant en aquests moments. Els joves sempre han tingut un referent. En qualsevol moviment emblemàtic hi ha un personatge o un grup intel·lectual com a punt de referència. Ara, això no hi és. Es culpabilitza els joves: que si no tenen valors, que si no estan motivats..., però això ho hauríem de dir als grans perquè, de fet, els joves són el mirall dels grans i, els grans, quan s'hi miren, no s'agraden i pretenen trencar-lo.

Quin paper hi té l'escola?

Fonamental. És diferent explicar coses que educar. Hi ha participació quan se cedeixen espais de poder. La primera discussió que s'hauria de fer en un centre educatiu és dir-nos quins espais de poder estem disposats a deixar en mans dels joves. Això, fa por. Però sense responsabilitat no hi ha l'alternativa de la participació. Els alumnes han d'experimentar, s'han d'equivocar per aprendre a responsabilitzar-se.

Deixar participar és un camí per resoldre conflictes?

En la democràcia també hi ha conflictes, l'única diferència és que es resolen pacíficament. La participació és un valor. Hi ha coses que si no s'aprenen en un determinat moment ja no s'aprendran mai. L'escola no pot resoldre tots els problemes, i si els joves estan mancats de valors, no és que l'escola fracassi. S'és especialment injust amb els educadors, se'ls culpabilitza d'excessives coses. L'escola hauria de ser el gran aliat dels joves que participen i hauria de recolzar els qui tenen responsabilitats que van més enllà de les tasques purament escolars.

Una experiència al Senegal

La riquesa és i està en l'altre.

Amb tres docents més, he pogut conuiu, durant uns dies, amb els escolapis que hi ha al Senegal, i veure la tasca que estan realitzant en aquell país. Una oportunitat que ha ofert l'Escola Pia, enguany, als docents. Quan s'entra en contacte amb altres persones s'aprèn més que no pas s'ensenya.

Aquesta visita m'ha ensenyat a ser més:

Acollidor: He trobat portes obertes.

Feliç: Els béns materials no ho són tot.

Pacient: Saber assaborir el que faig.

Comunicatiu – Comunicar-me i comparar amb els de més a prop.

Universal – No dividir el món en primer, tercer o quart. Jesús ens ho diu quan ens ensenya de pregar: Pare *nostre* –de tots, no d'uns quants–.

Tinc una cosa clara: la paraula **GRÀCIES ha de ser, en cada moment, al cor i als llavis**. Us convido a donar gràcies per la vida, per la llum, per l'aigua i per la roba, per l'educació, pels pares, pels amics i companys...

I us deixo un espai perquè cadascú hi posi el que vulgui.

Toni Martínez

A l'abril, festes 2mil!

La Pasqua i la mona, els llibres i la rosa.

Abril primaveral, mes dels 'Jordis', de la rosa, del llibre. Enguany, mes de la Pasqua, dels bunyols, de la mona, de les vacances...

🌹 LA ROSA I LA DIADA 'JORDIANA'

De Zimbawe? de Colòmbia? d'Israel? de El Maresme?... Per Sant Jordi, els catalans solem comprar-ne uns cinc milions. El 50% surt dels rosers de El Maresme. El roser, planta arbustiva de la família de les rosàcies, generalment caducifòlies, de tiges quasi sempre agullonades, dona varietat de roses: la Dallas, la Grand Gala –aquesta sense espines–, la Lovely Red; roses vermelles, grogues, blanques, roses per a tots els gustos. Per cert, no cal perdre el temps enumerant: les úniques amb olor són les de roser silvestre.

📖 LLIBRES I SANT JORDI

El racisme explicat a la meva filla – Tahar Ben Jelloun – Empúries

Per què som racistes? Per què tenen por, els racistes? Què és el colonialisme i quines conseqüències té? Som racistes de naixement? Tahar Ben Jelloun desenvolupa

hàbilment la resposta (no sempre fàcil) a totes aquestes preguntes, i el resultat és un llibre clar, senzill i valent que els nens agrairan haver llegit i que els adults no haurien d'oblidar mai.

Sapiens. El llarg camí dels homínids cap a la intel·ligència. – J. Corbella-E. Carbonell-S. Moyà-R. Sala – Edicions 62

Quan vam començar a parlar? Com ens ho vam fer per descobrir el foc? Com és que hi ha ètnies diferents? Quan ens comencem a preocupar per ensenyar i aprendre? Amb un llenguatge planer i una admirable capacitat pedagògica els autors responen a les preguntes d'un periodista. Poc a poc van configurant la història més antiga dels humans i ens ajuden a respondre algunes de les grans preguntes que ens podem i ens hauríem de fer.

El desconcert de l'educació – Salvador Cardús – La campana

Que si els pares dimiteixen d'educar, que si els joves passen de tot, que si els mestres no tenen vocació... La qüestió, sembla, és trobar els culpables morals del gran desconcert que pateix l'educació. No és, aquest, un llibre de receptes, sinó una anàlisi de la realitat amb mirada lúcida i objectiva per afavorir la presa de consciència personal que permeti respostes pràctiques.

Bon mes d'abril!

La participació: un valor de la democràcia

participació
i alumnat

Donar temps i espais per aprendre'n.

NOSALTRES TAMBÉ ENS FEM ESCOLTAR!

Associació d'alumnes - E.P. d'Olot

Se'ns ha demanat un escrit per a la revista Papers que expliqués, breument, què en pensàvem els nois i noies de la nostra escola del tema de la participació dels alumnes. Ens sembla convenient de començar explicant que els delegats i delegades de secundària i batxillerat hem format una associació d'alumnes, amb la finalitat de portar a terme accions que vagin una mica més lluny de les pròpies assemblees de delegats. Des de fa uns anys, els delegats –ara associació d'alumnes– celebrem una trobada setmanal (els dimecres d'una a dues del migdia) per coordinar i tirar endavant les propostes que ens arriben a través de les aules, les tutories, el claustre o la direcció.

Comencem cada curs amb una primera trobada que serveix per redefinir les grans línies d'actuació del grup i establir i assignar els càrrecs de responsabilitat. Comptem amb un *president* que fa les funcions de representant del grup, un *secretari* que prepara l'ordre del dia de cada sessió i escriu l'acta –que es fa arribar a direcció, al claustre d'ESO i a la junta de l'APA– i un *tresorer* que porta el control de les despeses. Us podem assegurar que les accions que portem a terme ens permeten de viure de prop el món de la participació perquè ens veiem amb l'obligació de responsabilitzar-nos d'un munt d'activitats que ens demanen molta dedicació i servei.

El grup sol ser força compacte tot i que cada curs es renova amb persones diferents, però com que la línia d'actuació és clara, no tenim massa problema per entendre'ns.

També volem fer constar que tenim un equip de professors i una direcció que ens empeny i ens anima a fer coses i que respecta gairebé sempre les nostres propostes. Solem reunir-nos, de tant en tant, amb ells i els fem arribar els nostres suggeriments.

Actuem en camps molt diversos:

- preparem el programa d'actes dels dies que considerem lúdicofestius com el de

Sant Josep de Calassanç, Sant Tomàs d'Aquino, festa de final de curs...

- en petits grups, cadascun identificat amb un color, duen a terme accions de solidaritat, voluntariat, ecologia, teatre, acampades, jocs....
- fem xerrades a 6è de primària per explicar-los el canvi d'etapa i proposem intercanvis entre les dues etapes.
- cada any, col·laborem amb l'etapa d'educació infantil i primària en el muntatge de les diades festives (Nadal, *Pia Diver*, setmana cultural, torneigs d'escacs).
- participem en alguna reunió de pastoral per ajudar en el muntatge d'accions determinades (firetes, "cocades", recollida de diners al carrer per a l'escola Sam-Sam, per a la Marató de TV3...).
- per Nadal amb la campanya *Treu-te un quilo*, col·laborem amb Càritas en la recollida d'aliments.

Pensem que aquesta tasca requereix molta responsabilitat envers els nostres companys i que no sempre es tracta d'una feina divertida. Moltes vegades, cal afrontar les crítiques i supeditar les opinions personals a favor de la dels altres, però ens sentim molt satisfets de poder participar en el dia a dia de la nostra escola i sentir-nos recolzats i animats per tots.

participació
i alumnat**ESCOLA I CONFLICTE***Josep Monferrer**Mestre al barri de la Mina*

Porto vora quaranta anys ficat fins a les orelles dintre el món escolar, i els meus darrers vint-i-cinc anys els he passat a les escoles de la Mina, fent de tot el que es pugui fer en una escola pública (fins de director). No sóc un teòric, però sí una persona que ha viscut molts conflictes escolars i molt variats, sense perdre l'humor.

Voldria començar aquest petit escrit recordant que l'escola no és un bé absolut; és un bé bastant relatiu. Alguns parlen, fins i tot, de mal necessari. L'escola és una «organització social» amb unes finalitats molt concretes imposades per una societat que es mou entre «el casino global» i el «fonamentalisme local», i per tant, està sotmesa a tots els conflictes de tota la societat. L'escola no pot ser impermeable a la societat i, per tant, tots els conflictes socials extraescolars hi són més o menys explícits a l'escola. Però, a més, en genera uns altres de propis, gens menyspreables.

El conflicte pertany a l'essència mateixa de la vida i de l'organització social, tant entre les persones com entre una persona i qualsevol organització –per exemple, l'escola–; no solament no és un mal menor sinó que és un bé necessari. *On no hi ha conflicte, ni revolta personal, no hi pot haver creixement personal ni educació lliure*; només «menjades de coco» i submissió.

A la societat escolar, hi ha conflictes propis i específics; uns generats per l'administració que només juga a guanyar vots, a legislar en funció d'uns interessos parcials i a estalviar peles i inversions; uns altres generats pels equips pedagògics i educadors (o per no plantejar correctament les qües-

tions que porten el conflicte, o per no saber resoldre'ls correctament); i d'altres generats pels propis alumnes i pel món que porten dintre.

L'obsessió dels polítics i de molts educadors (i de la societat en general) és la de negar el conflicte o de disminuir-ne la importància. La meua tesi és que un col·lectiu que vulgui ser educatiu no pot minimitzar cap conflicte (ni dramatitzar-lo, evidentment) sinó que ha de tenir un sistema ben organitzat d'anàlisi i de resolució de conflictes.

Una correcta resolució de conflictes és, doncs, fonamental per a la supervivència de totes aquestes societats, i exigeix un bon plantejament de la qüestió. Una mala resolució d'un conflicte en genera de nous d'una manera progressiva. El conflicte no es pot considerar mai amb «plantejaments infantils» o «autoritaris, de moralina barata», dividint el món en «bons i dolents». El mal plantejament inicial dels conflictes ens aboca, moltes vegades, a no saber trobar més que solucions violentes, en funció de qui és el «bo» i/o el «dolent».

Quan dues persones o dos grups es troben en conflicte poden recórrer, per intentar solucionar el problema, a tres tipus de solucions:

- 1- a la lluita directa, que és la resposta primària i primitiva, on serà el més fort el qui guanya i, per tant, el qui té la raó;
- 2- a una autoritat externa (tribunals, àrbitres...), en aquesta segona alternativa –tot i que suposa una millora respecte a la lluita directa–, la solució al conflicte ens arriba des de fora i resultarà sempre «imposada» (sobretot pel qui se sent perdedor de la sentència);
- 3- a la mediació, on el mediador no té poder, no pot imposar res, només ajuda, amb la seva experiència professional o el seu prestigi personal, que les parts puguin trobar la seva pròpia solució; perquè *el problema és propietat de les parts i les parts*, encara que no ho diguin, *són les principals interessades en una solució o*, si més no, *en una regulació del seu conflicte*. Per què hem de creure que les parts en litigi no tenen, per elles mateixes, capacitat de trobar una regulació i una resolució al seu propi conflicte?

L'oferiment del mediador pretén donar sempre una resposta afirmativa a aquesta

pregunta. Estem molt lluny que aquest tercer nivell de resolució dels conflictes sigui, tant a nivell personal com social, acceptat i utilitzat com el més normal del món. Com els homes primitius, continuem davant del conflicte de cada dia recorrent a la violència i als tribunals; i, evidentment, sempre guanyen i perden els mateixos, tinguin, o no, raó. I ens trobem, cada vegada, amb escoles més conflictives i violentes.

LA PARTICIPACIÓ DE NENS I NENES D'INFANTIL I PRIMÀRIA A L'AULA

Mestres d'infantil i primària - EP Mojà

Les mestres-educadores que treballem a infantil i a primària estem convençudes que potenciar l'autonomia dels alumnes, la seva implicació i la participació en els fets quotidians de la vida, que es desenvolupa dins l'aula, és un objectiu important a assolir. Com ho és, també, la relació entre iguals per la incidència que pot tenir de cara a viure positivament els aprenentatges escolars. Per aconseguir-ho, muntem una petita estructura de càrrecs, que s'escullen per ordre rotatori. El tipus de càrrec pot variar dependent de les necessitats de l'aula o de les possibilitats dels alumnes.

A l'aula de 3 anys, els nens i nenes estan distribuïts per grups de taula, amb un color que la identifica, que identifica, també, el material de treball. La mestra anomena, cada dia, un encarregat de taula. Quan és l'aniversari o el sant d'un nen o nena, aquest es considera l'encarregat major de tots els càrrecs.

A les aules de 4 i 5 anys, els nens i nenes tenen preparat un cartell on hi ha escrit el nom del càrrec. Al costat de cada nom hi ha una butxaca on posen el nom del nen o nena encarregat durant aquella setmana. També tenen una graella amb el nom dels alumnes i els càrrecs. Quan l'encarregat deixa de ser-ho, assenyalava amb un gomet el càrrec que ja ha fet. Els càrrecs són diferents: un porter, un repartidor de fulls/fitxes, un de colors/tisores, un de contes, l'encarregat de plantes, i el de calendari per als alumnes de 5 anys.

A les aules de 1r i 2n de primària, també hi ha un cartell amb els noms dels càrrecs i la corresponent butxaca i cartronets amb els noms dels alumnes. Els encarregats

canvien cada setmana. Hi ha càrrecs diferents: encarregat de la porta, de repartir fulls, de repartir colors, de tenir cura de les plantes, d'ordenar els llibres de la biblioteca, d'esborrar la pissarra, de pujar i baixar la pilota, de fer encàrrecs...

A les aules de 3r i 4t de primària hi ha el mateix cartell que als altres cursos. Introdueixim algun càrrec nou: el responsable de l'agenda, de la pissarra, l'ajudant de «fluor», responsable del control de fitxes del grup de treball de matemàtiques.

A les aules de 5è i 6è de primària hi ha la mateixa cartellera de referència. Respecte els cursos anteriors, el càrrec abasta una mica més de responsabilitat. Per exemple, el qui es cuida de les portes ha d'obrir totes les portes del passadís de primària, l'encarregat de paper reciclat porta, periòdica-

**participació
i alumnat**

ment, el paper al contenidor de paper que hi ha al costat del pati, i el responsable del grup de treball de matemàtiques es preocupa del control de fitxes i de fer de portaveu de la correcció.

En aquest cicle es fa una avaluació, no sistemàtica, del seu nivell d'acompliment. S'han assajat diversos procediments: valoracions de l'ú al deu, comentaris globals del grup, graella de grup amb valoració individual, un requadre tot pintat vol dir bé, un de mig pintat, no tan bé...

Ens sembla que val la pena de perdre l'estona fent aquest tipus d'activitats. Tenim ganes d'anar-ho revisant i ens agradaria conèixer com ho treballeu les altres escoles.

**participació
i alumnat****LA PARTICIPACIÓ DELS ALUMNES,
UN MÈTODE DE TREBALL***Xavier Padrissa – E P Calassanci*

Tots els qui treballem amb adolescents hauríem de tenir, entre les nostres prioritats, la de fomentar la participació dels alumnes en la vida escolar. Si bé el foment de la participació és una bona eina per a la socialització i l'autonomia a qualsevol edat, a l'adolescència esdevé essencial: l'adolescent necessita canalitzar les capacitats que, a poc a poc, va essent capaç d'articular, i l'aula i l'escola són uns espais privilegiats per fer-ho. Fomentar la participació ha de formar part de la metodologia de treball i no hem de considerar-ho com una metodologia de treball puntual. Per fer-ho, cal estar disposat a incorporar quatre paràmetres en el mètode de treball:

- la relativització de les metes i la revalorització dels processos.
- La lentitud d'aquests processos.
- El funcionament a través dels pactes.
- El foment de la participació en espais concrets i estructurats, des de la tutoria i des de les diverses àrees de coneixement.

Des de l'escola fem el possible per anar incorporant, a poc a poc, els alumnes a diferents nivells de l'activitat del centre. Constatem que:

- 1- Hi ha participació en responsabilitats que incideixen en el funcionament habitual del grup, tant a dins com a fora de les àrees específiques. Així, els alumnes s'incorporen a les tasques de control de deures, responsabilització del material per a l'esbarjo, del material propi d'una àrea, de la cartellera, de la neteja de l'aula, de la recollida de circulars...

En aquest nivell també han participat en les comissions per a festes i activitats extraordinàries puntuals com convivències i festes de final de trimestre.

- 2- A un altre nivell, hi ha les activitats i les accions que afecten, no només el propi grup, sinó l'organització escolar. Així, per exemple, aquest curs els alumnes han elaborat propostes per a realitzar les sortides trimestrals, han fet una normativa específica de funcionament per a l'aula, i han proposat la configuració horària dels cursos –hores d'educació física, horaris de tarda...–, el funcionament per al temps d'esbarjo, el model i ús del xandall de l'escola...
- 3- La participació en el propi itinerari curricular es troba, ja, a un altre nivell. En el fet d'escollir els crèdits variables o el ritme de progrés del propi aprenentatge, fet a través de la tria de material de reforç o d'ampliació, és on conflueixen altres elements metodològics i pedagògics –la construcció conjunta del coneixement– que demanen un recorregut previ pel que fa a la participació i la responsabilitat compartida entre el docent i l'alumne.
- 4- Finalment, els espais d'avaluació són de vital importància. L'objectiu és que els alumnes –tots– no es percebin com a clients d'una institució, sinó com a participants actius de la dinàmica escolar. Per això participen en les avaluacions trimestrals sobre les relacions interpersonals, les diverses àrees, les activitats extraescolars i extraordinàries.

Totes aquestes són eines que tenim a l'abast i que faciliten una complicitat positiva entre els qui compartim l'aventura de trobar-nos en aquest món, que és l'escola.

per a saber-ne més

- *Gabise, S.A. Enquesta a la joventut de Catalunya 1998.* Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Secretaria General de Joventut (Estudis-1).
- *Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia. Joves i Participació a Catalunya.* Generalitat de Catalunya-Departament de Cultura Secretaria General de Joventut (Estudis-2).
- *Congrés Mundial sobre la Joventut-UNESCO. Declaració de Barcelona. Informe final.* Direcció General de Joventut. Departament de la Presidència. Generalitat de Catalunya.
- *Varis autors. Jóvenes españolas.* Fundación Santa María 1999.

El proper número anirà dedicat a «LA PARTICIPACIÓ DEL PROFESSORAT».

Claverol, l'alta muntanya a l'abast

per millorar

Un lloc desconegut amb possibilitats múltiples.

Sant Josep de Calassanç, de 1588 a 1591, va ser rector de Claverol i d'Hortoneda. És per això que l'Escola Pia ha modernitzat l'antiga rectoria per a activitats de lleure, trobades, reunions...

Aquesta casa de colònies de Claverol –Pallars Jussà–, a 5 km. de La Pobla de Segur, disposa de tots els serveis per gaudir d'una confortable estada: la cuina, totalment equipada, menjador amb llar de foc, sala de jocs, serveis i dutxes amb aigua calenta, calefacció, pati exterior, terrassa-solàrium i capacitat per allotjar 32 persones en habitacions de 2, 4, 5 o 6 places. La seva ubicació i característiques la fan ideal per a grups de famílies, grups de joves i colònies organitzades per a grups reduïts. Des del poble de Claverol, que es troba situat dalt d'un cim, es pot contemplar una magnífica vista panoràmica de La Pobla de Segur, el pantà de Sant Antoni i altres poblets dels voltants com Hortoneda o Aramunt.

PARATGE

La casa es troba envoltada per la Serra de Boumort –espai natural de protecció especial– i el Congost de Collegats –reserva

natural parcial de la Noguera Pallaresa–. Aquesta zona geogràfica comprèn un important conjunt muntanyós que separa l'aiguavés del Segre del de la Noguera Pa-

llaresa i presenta una diversitat d'ambients, trobant-se representats gran part dels paisatges propis dels Prepirineus centrals, amb alguns elements pirinencs que han penetrat fins als nivells més alts d'aquest territori. Els forts desnivells que hi ha entre les zones més baixes (500-600 m) i els cims (1800-2000 m) i les diferents exposicions solars (obaga-solana) donen lloc a una notable diversitat vegetal.

POSSIBILITATS VÀRIES

Eports d'aventura: **Escalada, Espeleologia, Piragüisme, Rafting, Descens de Barrancs.**

També existeix una oferta d'activitats basades en la descoberta de l'entorn: **senderisme, excursions amb bicicleta de muntanya, rutes amb cotxe.** Aquestes excursions, organitzades per empreses turístiques, contenen els **safaris fotogràfics**, principal atractiu que ofereix la Reserva de Caça de Boumort. La temporada dels safaris fotogràfics va de gener a març i de juliol a agost. A cada una de les visites se sol veure una mitjana de 15 a 20 animals de diferents espècies, tot i que podem arribar a 40 o, fins i tot, a 50 espècies.

Toni Barranco

Gerent Colònies Jordi Turull

FITXA TÈCNICA Casa de Colònies

Situació: Claverol (Pallars Jussà)

Places: 32

Preu orientatiu p/nit: 1.200

Cuina equipada (sense servei de menjador)

Transport: Alsina Graells

RENFE

cotxe particular

Reserva: Colònies Jordi Turull

Responsable: Toni Barranco

Telèfon: 93 442 18 14

Fax: 93 329 71 35

Activitats: esports d'aventura, descoberta de l'entorn, safaris fotogràfics.

CALELLA

CICLE DE CONFERÈNCIES

Dins les diferents opcions de la religió a batxillerat una d'elles és un cicle de conferències que ha tingut lloc els mesos de febrer i març a l'escola. Les conferències han estat: "les necessitats del voluntariat a Calella" a càrrec de Carmen Gil de *Caritas* de Calella, "Kosovo avui" a càrrec de Jesús Hernández col·laborador de l'equip de 30 minuts, "el comerç just" a càrrec de Laura López del Grup Tercer Món Mataró, "els drets humans" per Ester Giró de Amnistia Internacional i "Adéu a les armes" per Arnau Gómez de Fundació per la Pau.

TAULA DE LA SOLIDARITAT DE CALELLA

L'Ajuntament de Calella ha iniciat una Taula de la Solidaritat formada per entitats locals: ONGs, centres educatius (l'Escola Pia entre elles), partits polítics, i gent a càrrec individual. La Taula té per objectius: conèixer i donar a conèixer la realitat social de Calella, fomentar la convivència entre els ciutadans i sensibilitzar-los per aconseguir un compromís solidari amb altres pobles i cultures.

IGUALADA

PREMI INNOVACIÓ PEDAGÒGICA

L'Ajuntament d'Igualada i l'Escola Religiosa d'Igualada, amb el suport del Centre UNESCO de Catalunya i de l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona, convoquen el IV Premi d'Innovació Pedagògica Florenci Morera. Les bases les trobareu a www.aj-igualada.net.

MATARÓ

JORNADAS CULTURALS

Del 15 al 17 de març es van realitzar les JORNADAS CULTURALS, adreçades als alumnes de 1r i 3r d'ESO, de Batxillerats i de Cicles Formatius.

A l'ESO han tingut especial rellevància els tallers (guiats per monitors especialitzats), les rutes culturals, i el "parc d'aventures" per als alumnes de 1r.

Per a Batxillerats i Cicles, les activitats estaven pensades més en tipus conferències d'acord amb les especialitats o modalitats que cursen els alumnes, sense descuidar aquells temes més de caràcter general.

UNA CANÇÓ PER LA PAU

Aquest és el nom del CD que ha editat l'escola, recollint les cançons finalistes del concurs de cançons que, sobre el tema de la Pau, es va realitzar pels alumnes d'ESO, batxillerats i cicles formatius.

OLOI

SETMANA CULTURAL

Del 28 de febrer al 3 de març hem organitzat la setmana cultural amb l'objectiu de conèixer la cultura popular d'Olot i comarca. També s'han treballat autors diversos (Goethe, Bach, Einstein, Alberti, Joan Oliver, Pere Casaldàliga), els drets dels treballadors i l'any internacional de les matemàtiques. L'autor del cartell ha estat l'artista Àngel Rigall.

PREMIS

Roser Nogareda de 3r d'ESO de l'escola ha estat premiada pel cartell presentat a l'Exposició "Un cartell, un article per al 2000" emmarcat dins la mostra de cartellisme jove. Anna Marcillo, també de 3r d'ESO ha obtingut un accèssit a la mateixa categoria.

SANT ANTONI

"AULA D'ADULTS"

Aquest curs hem endegat una nova experiència. Hem obert la que anomenem «Aula d'Adults». Pensem que un bon servei a la societat es concreta també amb una especial atenció a la gent gran, col·lecció social cada vegada més ampli i amb més necessitat d'atenció. Tenim una oferta que pretén satisfer la necessitat d'aprendre allò que hom no ha pogut saber al llarg de la vida professional. El primer curs, que està a punt d'acabar, és sobre Història de Barcelona, i hem tingut una assistència de gairebé 20 persones.

SARRIÀ - CALASSANÇ

ESTREMEM PARVULARI

El proper curs 2001-2002, inaugurarem una etapa més a l'escola. Infants de 3 a 5 anys, en seran els protagonistes. Ens espera un estiu d'obres d'adequació, per tal que el primer dia de classe tot estigui a punt. Així doncs ampliem la nostra oferta educativa, per seguir educant, ensenyant i estimant a partir d'ara, des dels 3 anys.

SETMANA DE LA PAU

La setmana del 27 al 31 de març, celebrarem la campanya "Una primavera per la Pau", per tal de seguir treballant el lema de la UNESCO d'enguany "Any internacional de la cultura de la Pau". Les activitats rauen a la vora de jocs cooperatius, jocs de rol, visionat de pel·lícules, tallers per conèixer alguns protagonistes de la Pau al segle XX (Gandhi, Martin Luther King). L'elaboració d'un gran mural recordatori de pobles, persones i nacions víctimes de la violència, serà l'activitat que clourà aquestes jornades.

SITGES

CONCURS DE MESTRES XATONAIRES

Dintre dels actes relacionats amb el Carnaval se celebra a la localitat el concurs de Mestres Xatonaires. Un jurat qualificat observa l'elaboració del xató, un plat típic de Sitges i d'altres localitats del Garraf (encara que no són iguals del tot), que fan els concursants i tasta els plats preparats. En la convocatòria d'enguany, l'equip format per Eva Rodríguez (11 anys) i Carme Coines, alumnes de l'escola, va resultar guanyador en la categoria infantil.

TERRASSA

PROJECTES SOLIDARIS

Aquest mes es va iniciar la Campanya de Solidaritat amb el Tercer Món en la qual participen tots els nivells educatius.

S'ha estat treballant a diferents nivells temes relacionats amb la realitat de l'anomenat Tercer Món i es realitzen també accions destinades a recollir diners per col·laborar amb els projectes solidaris que l'Escola manté des de ja fa temps a països de l'Amèrica Llatina. Concretament l'escola col·labora amb les comunitats indígenes Chayahuitas a la selva peruana. També amb la comunitat de Peñablanca a la zona de Valparaíso, a Xile, per tal d'ajudar els nens del carrer i joves dels sectors més marginals. I també amb la comunitat de la colònia Mèxic, una de les barriades més pobres de Tijuana, ciutat fronterera amb els Estats Units.

SORTIDA DELS GRUPS DE PREGÀRIA

En el mes de març 130 alumnes que participen als diferents Grups de Pregària de l'ESO, van realitzar la seva tradicional sortida de convivència, en aquesta ocasió al Monestir de les Benetes de Puiggraciós.

En aquesta sortida, els alumnes van tenir ocasió de conèixer molts detalls de la vida de la comunitat de Benetes del Monestir; van dedicar bones estones al joc i lògicament van tenir també un temps dedicat a la pregària comunitària. A l'Escola tenim 4 grups de Pregària a primària, 6 a l'ESO, 2 a batxillerat i 5 d'antics alumnes.

VILANOVA

XERRADA DE L'OCTAVI FULLAT

El dia 1 de març, en una de les xerrades interdisciplinàries que trimestralment es realitzen a l'escola per al professorat, tinguérem una brillant dissertació del catedràtic i pedagog Octavi Fullat, ja jubilat de la universitat però en plena forma dialèctica. Tractà sobre els valors i l'ètica i, en certa manera, ens féu

adonar de la utopia de la nostra tasca però també de la utilitat social que té.

PREPARACIÓ AL VOLUNTARIAT

Un grup dels alumnes grans de l'escola s'han anat preparant per actuar com a voluntaris en algunes institucions de la ciutat. Després d'una xerrada de motivació i sensibilització, a càrrec d'en Josep Castillo, de l'Equip de Gestió, ara han començat la descoberta d'algunes de les realitats de la localitat que necessiten persones que vulguin dedicar el seu temps i el bon saber fer en benefici de qui ho necessiti. Ara cal adoptar compromisos concrets.

INSTITUCIÓ

SALÓ DE L'ENSENYAMENT

Enguany hem tornat a ser-hi presents. Del 23 al 26 de març hem *informat, orientat i assessorat* joves, pares i professionals que s'han interessat per conèixer i saber quina és l'oferta educativa de l'Escola Pia de Catalunya. Tenir l'oportunitat de mostrar què fem, com ho fem i per què ho fem, de ben segur que és positiu.

LLICÈNCIES ANTIVIRUS GRATUÏTES

Aquests dies hem tancat un acord amb l'empresa Panda Software, fabricant del Panda Antivirus per la qual tot el personal de l'Escola Pia Catalunya pot obtenir una llicència antivirus de forma gratuïta, actualitzable des de la web i amb el dret a consultar a la Hot Line de Panda sobre possibles problemes amb virus. Properament rebreu informació detallada.

GRUPS DE MISSIÓ

Una trentena de persones dels Grups de Missió, havent adreçat una carta personal al P. Provincial, han iniciat "un pas mes" en el procés d'implicació amb l'Escola Pia. Gairebé tots ells van poder participar en una trobada de cap de setmana, que va tenir lloc la darretera setmana de febrer i la primera de març. D'altra banda, el divendres 10 de març, a Mojà hi hagué una de les tres trobades anyals de tots els Grups, amb la participació d'una setantena de persones.

TRASPÀS

A la matinada del 5 de març moria a Barcelona el P. Miquel Franco, fill de Burgos i ben arrelat a la nostra terra. Havia treballat en moltes de les nostres escoles, a Catalunya i a Cuba, abans d'anar a la comunitat de Santa Eulàlia on ha viscut els seus darrers anys.

Cuina diària o plats precuinats

La participació: un luxe o un tret d'identitat?.

Uns diuen que la participació ajuda a resoldre conflictes; altres, que en crea encara més. Quina és la discussió correcta?

El problema de la participació, es pot comparar amb fer una truita? Si la fem a la cuina hem de planificar quins ingredients ens calen –ni que sigui quasi inconscient, no es pot improvisar–: hem de preparar els utensilis (ni que sigui la paella de sempre i aquella forquilla envellida que ja guardem per cuinar), hem de respectar els temps de cocció... i córrer el risc que l'ou no se'ns esclafi a les mans o que no ens quedin restes de clofolla amb l'ou batut. I després hem de rentar plats i estris de cuina, a vegades mig enganxats. Per això, sobretot quan es vol anar de pressa, hi ha qui defensa els plats precuinats: només cal escalfar-los i, a més, tenen el gust assegurat.

Els qui fan truites saben que no sempre surten iguals però, en la varietat i en el sabor d'un producte acabat de fer, hi troben la seva satisfacció: l'han feta més o menys cuita, més o menys gruixuda, segons els gustos dels qui n'han de menjar; potser amb algun acompanyament escollit per a l'ocasió o segons l'època de l'any. En canvi, troben les truites precuinades de gust estantís i poc o massa olioses.

Per contra, els defensors de les solucions estàndard diuen que pateixen menys i que tenen un cert bon resultat assegurat. I, sobretot, que s'estalvien discussions i comenta-

ris poc elogiosos de la seva obra: les coses que es donen per fetes ja no cal posar-les en qüestió. I que la tenen llesta amb poc temps i s'estalvien de rentar alguns estris.

Tanmateix, mentre el problema és estètic, el debat és etern. La cosa canvia quan el rètol de la nostra botiga diu: "*Menjars personalitzats*". Aleshores, servir truita precuinada pot semblar una estafa. I més encara si l'organització acaba de convocar, en un establiment tricentenari –alerta, gens tristcentenari– el congrés anual del grup sota el lema: "*Tots podem aprendre a cuinar millor*". Hi ha algú que pugui aprendre a cuinar sense embrutar-se? (Això ja serà tema de la propera edició: aquest cronista anònim avisa que la sèrie culinària no s'ha acabat).

Zum-zum

agenda

ABRIL

- 3 • CEP-2, de 4 a 6.
- 7 • Reunió zones de pastoral, 10 a 1.
- 12 i 26 • Formació directors pedagògics, de 3/4 de 10 a 2/4 de 2. (*)
- 13 • Reunió responsables MOSE, de 4 a 6.
- 20-23 • "Pasqua Jove".
- 27 • Reunió coordinadors PIRMI, de 4 a 6.

MAIG

- 4 • Reunió responsables O. P., de 4 a 6.
- 5 • Reunió zones de pastoral, de 10 a 1.
- 8 • Reunió coordinadors pastoral, de 2/4 de 4 a 6. Reunió de delegats d'alumnes, de 4 a 6.
- 9 • Reunió mediatecaris, de 10 a 2.
- 10 i 17 • Reunió responsables de manteniment, de 3 a 5 (*).
- 12 • Jornada Esport i Convivència, a Caldes.
- 18 • Reunió responsables PAI, de 10 a 1. Reunió responsables PGS, de 4 a 6.
- 22 • CEP-2, de 4 a 6.
- 23 • Reunió responsables d'informàtica, de 2/4 de 4 a 6.
- 24 • Reunió responsables extraescolars, de 5 a 7.
- 25 • CEP-1, de 4 a 6. Reunió responsables FO i BT, de 4 a 6.
- 31 • Lliurament dels Premis a la Creativitat.

Si no es diu altrament, les activitats col·lectives es realitzaran als locals de l'Equip de Gestió.

(*) Alerta! Canvis respecte al calendari general.

La revista Papers és una publicació del
**SECRETARIAT DE
LES INSTITUCIONS ESCOLARS DE
L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA**

Ronda de Sant Pau, 80 2n - 08001 BARCELONA
Tel.: 93 441 00 04 - Fax: 93 441 02 87
e-mail: escolapia@epcat.net - http://www.epcat.net

Consell de redacció:

Ricard Coma, Xavier Gilabert,
Carme Guàrdia, Manel Pagès i Eulàlia París.

Maquetació:

Carme Roig.

Coordinació:

Eulàlia París.

e-mail **PAPERS**: papers@epcat.net